

Bostonin kirjasto.

Bostonin kirjastossa

Kirj. Y. Sirola.

Bates haali.

Jokainen matkailija-käsikirja tietää kertoa, että Bostonin yleinen kirjasto on laatuaan Amerikan paras ja ensimmäinen verotusvaroilla

ylläpidetty Yhdysvaltain kansankirjasto. Kirjaston perustamiselle Massachusettsin eduskunta v 1814 antoi luvan ja v. 1854 avattiin se 10,000 nidettä käsittävänä. V. 1895 sen muuttaessa uuteen taloon oli kirjain luku jo 600,000 ja lienee nyt miljoonassa, vuosittain saaden 25,000 lisää. Sen alaisena on 11 haarakirjastoa ja varustaa se lainakirjoja 108 koululle, 31 laitokselle ja 46 paloasemalle. Sen palveluksessa on lähes 500 henkeä ja nousee vuotuinen kustannusarvio puoleen neljäntäsataa tuhatta dollariin. Kaksi milj. dollaria on sen kirjojen arvo ja 3 miljoonaksi dollariksi arvioidaan talo.

Se sijaitsee "Amerikan Ateenan" ytimessä, yliopistojen ja korkeakoulujen, taide- y. m. museoiden, historiallisten rakennusten, kirkkojen ja hotellien keskellä, lähellä rautatieasemaa ja raitiotieliikenteen pääväylän varrella, edessään Copley Square.

Aika ylevän vaikutuksen tekee-

Tiede.

kin tuo fasaadi, McKim'in piirustusten mukaan Milfordin graniittista rakennettu; jotkut sanovat siinä olevan Parisin St Genevienen kirjaston matkintaa, mutta se ei silmäini nautintoa häiritse. Rakennus on 225 jalkaa pitkä, 270 syvä ja 70 korkea. Akkunain isojen kaarten välissä on vanhanaikuisia kirjanpainajain sinettejä ja niiden yläpuolella lauseet: Bostonin kaupungin yleinen kirjasto, kansan rakennuttama ja opin edistykselle omistama v. 1888. — Yhteiskunta vaatii kansan kasvatusta järjestyksen ja vapauden takeeksi. — 1852 perustettu kansalaisten auluiden ja yhteishengen vaikutuksesta.

Kun olen astunut Bela Pratt'in veistämään "Tieteen" ja "Taiteen" ohi, näen pääkäytävän yllä lauseen "Vapaa kaikille" ja astun sisälle jonkun noiden kolmen oven kautta, joiden pronssiporteissa on D. C. Frenchin nuovailemat: musiikin, runouden, tiedon, viisauden, totuuden ja tarun hengettäret. Eteisestä saa heti astua suo-

rastaan ylös mahtavaa, "Amerikan komeinta" porraskäytävää, jonka seinä peittää kellahtava marmori — sisustukseen on käytetty runsaasti italialaista, afrikalaista ja amerikalaista marmoria sekä muita jaloja kivilajeja. Portaiden puoliväliltä pääsee parvekkeelle, jolta näkee pilaristaisen keskipihan tammisine lukupenkkeineen ja suihku-kaivoineen. Patsaat, kaaret, koristeet, akkunat ja ovet ovat muuten jäljennöksiä kuuluista klassillisista tai renesanssin rakennuksista.

Ylhäällä on 218 jalkaa pitkä, 42½ leveä ja 50 j. korkea Bates haali, jonka 33 tammipöydän ääressä on tilaa 250—300 tutkijalle, joiden käytettävänä on 8.000 nidoksinen käsikirjasto. Muista huoneista mainittakoon kirjain tilaushuone, jossa — putkipostin ja lähetyslaitteiden avulla — saa pyytämänsä kirjan seitsemässä minuutissa. Virkailijain keskenäistä yhteyttä helpottaa vielä 38 telefoonikoppia. Kirjaston lippuluettelo kä-

Taide.

sittää toista miljoonaa aineittain aakkosjärjestykseen asetettua lippua, joiden avulla helposti löytää haluamansa kirjan. Vielä on lukuisia osastoja: huone maailman suurmaiden patenttijulkaisuineen; musiikkihuone, jossa yhdeksättä tuhatta nidettä; taidehuone 10.000 kuvajäljennöksineen; luentosali sekä ostettuja ja lahjotettuja erikoiskirjastoja.

Hastuksesta loistavat poikani silmät, kun vien hänet lasten osas-

ten nidoksiksi, joita on jo seitsemään tuhanteen.

Erikoisesti huomattava on Bostonin kirjasto siitä, että se on runsaasti seinämaalauksilla koristettu. John Elliottin "Ajan riemukulku", J. L. Smithin maalaukset venezialaisessa lobbyssa ja sitten kolme suurta sarjaa, jotka kannattaa lähemminkin selostaa.

"Uskonnon voittokulku" niminen John S. Sargent'in \$30,000:lla maalaama sarja teki minun

Pilaripihamaa.

toon, jonka seiniä koristavat isänmaalliset kuvat ja asiakirjajäljennökset. Hyllyjen 9,000 kirjajoukosta on vara valita! Ystävällinen täti antaa hänelle hauskoja kuvitettuja satukirjoja ja matalan pöydän ääressä tutkii hän niitä innolla, silläikaa kun minä pistäydyn sanomalehtihuoneeseen, jossa on neljättäsataa lehteä, Suomesta Hufvudstadsbladet, ja Helsingin Sanomat, jopa Ruotsista ja Saksasta sosialistilehtiäkin, muttei amerikalaisia! Lehdet kootaan sit-

sekavimman vaikutuksen. Tuo historiallisten kuvain ja kuvitelmain yhteen kasailu määrätyn kristillisen vaikutuksen aikaansaamiseksi ei tunnu onnistuneelta, vaikkakin on myönnettävä, että Molokin, eloa antavan ja riistävän jumaluuden jylheä kuva, samoin kuin Astarten viettelevä aistillisuus tuovat hyvin julki, mitä taiteilija on tarkottanut. Luontehikkaita ovat myös profeetat Moosesen mahtavan haamun vierellä. Bysantilais-tyylinen "Lunastus"-

ryhmä tekee hyvin vieraan vai-
kutuksen.

Entisajan jumalaistarustosta vie
Edwin A. Abbey'n sarja "Graalin
etsintä" meidän keskelle keskiajan
ritariromantiikkaa. Se on maksan-
nut \$15,000 ja kiertää kirjainlai-
naushuoneen kattoreunustaa. Tuo
monimuunnoksinen tarina esite-
tään tässä seuraavasti:

Pyhä Graal on se astia, josta Je-
sus söi viime ateriallaan. Pilatus
antoi sen Joseph arimathialaiselle,
joka kokosi siihen Vapahtajan ve-
ren ja antoi se hänelle kuolematto-
muuden. Hän kuitenkin luovutti
sen säilytettäväksi kalastajakunin-
kaan Amfortaan linnaan. Mutta
kun tämä teki syntiä, kosketti hän-
tä Lozius, Kristuksen kylkeä ha-
vottanut sotilas, peitsellään, ja ko-
ko hänen hovinsa vaipui kuolon-
kaltaiseen olotilaan, josta vain
puhdas ritari voi heidät kuoloon
vapauttaa saamalla käsiinsä Graa-
lin.

Ja Graal on nyt Arthur kunin-
kaan linnassa. Siellä on Tuhon
istuin, jolle vain Graalin puhdas
ritari voi vaaratta istahtaa.

Tällaiseksi ilmestyy Galahad,
jonka äiti, Arimathin Josephista
polveutuva, jo lapsena vihkii hän-
net Graalille. Hän kasvaa nunna-
luostarissa, jossa Graal ilmestyy-
nessä hänelle esitetään. Sitten hän
ritarivalan vannonen valvoo kirkos-
sa ja johdetaan Tuhon istuimelle,
jonka jälkeen piispa siunaa ritarit
Graalia etsimään. Seuraavassa ku-
vassa esiintyy Amfortan hovi, jos-
sa Galahad voisi saada käsiinsä
Graalin, mutta menettää tilaisuus-
den, kun eksyy hakemaan voimaa
omilta ajatuksiltaan. Nyt saa hän
taistella voittaakseen seitsemän
syntiä (ylpeyden, ahneuden, heku-
man, vihan, ylensyömisen, kateu-
den ja laiskuuden). Nämä pimey-
den ritarit olivat vanginneet hy-
veiden immet, jotka Galahad nyt

vapauttaa. Kieltäytyen lemмен
onnet palaa hän Graalin linnaan ja
nyt voitettuaan maalliset halut saa
hän oikeuden nähdä Graalin — ja
onneton Amfortas pääsee rauhaan.
Vielä on Galahadin kuitenkin Salo-
monin laivassa matkustettava Sar-
rasiin, jonka kuninkaaksi hän on
pääsevä. Kuninkaana hän sitten
hoitelee kultaista puuta ja kun se
on täydellinen, tuo Joseph arima-
thialainen Graalin. Galahadin sitä
katsoessa putoavat kruunu, valtik-
ka ja vaippa — hän ei tarvitse ni-
itä enää, sillä hän on nähnyt sen
"mitä kieli ei voi kertoa eikä sydä-
män aivoitukset käsittää", ja
hänen henkensä eroaa ruumiista.
Graal nousee myös taivaisiin eikä
ole sitä sitten maan päällä nähty.

Olen käyttänyt tilaisuutta tässä
kertoakseni tämän legendan, jonka
tarkoituksena epäilemättä on ollut
herättää haaveilevissa mielissä in-
nostusta palvelemaan kirkon asiaa
ja korkeilla, maallisilla ja taivai-
silla, palkinnoilla kiihottaa uhrau-
tuvaiseen toimintaan. — Nuoret
sosialistit, eikö työväenluokan tais-
telu myös vaadi ritarivalaansa, ei-
kö sekin pakota taistelemaan kuolemansyntejä vastaan sen, joka
mielii päästä tasa-arvoisten rita-
rien pyöreän pöydän ääreen, ja ei-
kö meidänkin mielestämme säily
pyhä Graalimme, luokkavelvollis-
suuden täyttämysten hyvä oma-
tunto? Katselkaamme sillä sil-
mällä näitä kuvia.

Paras sarja on kuitenkin jälellä,
Puvit de Chavannesin kuvat por-
raskäytävän ylähaalin seinissä.
Tuossa on valon henki soihtut kä-
sissä ja häntä kohden liidellen run-
notarten viehättävä joukko; koko
seinän käsittävä kuva. Ja lisäksi
kahdeksan erikoiskuvaa: Filosofia
(Plato oppilaineen), Astronomia
(Kaldean paimenet), Historia, Kem-
ia, Paimenrunous (Vergilius).
Draama (Kahlittu Prometheus),

eepillinen runous (Homeros sekä hänen Iliadinsa ja Odysseian-sa) ja Fysiikka, jota esittävät sähkölennätinlankoja myöten liitelevät hengettäret edustaen "Ilon ja murheen sanomaa". — Mikä kirkkaus näissä kuvissa ja mikä esitetyn aineen yksinkertainen kuvannollisuus. Ei tarvita taruselityksiä, ei oppinutta tulkin-taa. Niitä kuvia on katseltava — sen joka niitä katselemaan pääsee. Taiteilija itse selittää yksinkertaisesti, että kun "kirjasto on ihmistiedon talletuspaikka", täytyi hänen julistaa ihmistiedon kunniaa!

Hän puhuu värien ja viivojen sopusoinnulla silmiemme kautta sydämillemme. Nuo toiset kuvasivat myös jotain, mitä kirjastossa on: vanhain uskontojen asiakirjoja ja keskiajan tarinain selostuksia, mutta Chavannesin sarjassa esitettiin inhimillisen inhimillistä elämää ja sen korutonta kuvausta runouudessa ja sen lakien tutkintoa tieteissä.

Enemmän sellaisia kirjastoja ja niissä yhä enemmän työväenluokan taistelua tukevia tietoja ja sen tietoista voitonvarmuutta uhkuvia kuvia!

Hyveen impien linna (E. A. Abbeyn maalaus).

Uuden ajan koulu

Kirj. N. R. af Ursin.

Aivan ilmeistä on, että jokaisen ajan, jokaisen kansan koulut ovat yhteydessä sosiaalisen kehityksen kanssa, pääpiirteissään kuvastavat vaihtelevia taloudellisia olosuhteita. Tietojen levittäminen varsinkin kansojen syviin riveihin on aina riippunut vallassa olevien luokkien käsityksestä: tieto on tosiaan valtaa ja sen takia on tätä valtaa jaettu sen mukaan kuin vallanpitäjät ovat katsoneet sopivaksi. Muinaisuuden, antiikin koulu oli ilmeisesti luokkakoulu, kansan

suuri enemmistö, ruumiillista työtä tekevä aines, orjat, ei sanottavasti siitä tulleet osallisiksi. Luokkakoulu oli myöskin keskiajan aatelin ja porvariston koulu: jo opetuskieli, latina, erotti sen varsinaisesta kansasta. Jo keskiajan kuluessa, kun porvaristokin pyrki pääsemään jonkinlaiseen hyvinvointiin ja vaikutusvalttaan, syntyi kuitenkin muutamia porvarikouluja sekä latinan- että myöskin äidinkielistä, vieläpä tyttökoulujakin (esim. Nürnbergissa ja Lybeckissä vähää